

Olivia Waite

Vrouwelijk verlangen 2
De liefdesangel

Het verhaal van Agatha en Penelope

1

1 mei, 1820

De lijken gaven Agatha de meeste problemen. Ze leken te veel op mensen.

Ze kauwde op de achterkant van haar etsnaald terwijl ze fronsend op de was neerkeek, die slechts voor de helft was gevuld met lijnen die ze er met de scherpe stalen punt in had gesneden. Het was niet zo dat de aantekeningen van haar zoon Sydney niet gedetailleerd genoeg waren. Dat waren ze wel. Hij was nogal gruwelijk opmerksaam geweest over de hele executie, vanaf het eerste tromgeroffel tot het laatste bungelen. ‘Naderhand,’ schreef hij in zijn haastige krabbel, ‘sneed de beul de lichamen los van het schavot en legde ze neer voor de onthoofding, onbedekt als een rij tanden.’

Maar wát voor tanden? Puntige, dierlijke gekromde slag tanden, als een grauw die bevroren is in de tijd? Of meer zoals de grafzerken die je in de grijnzende schedel van een *memento mori* zag?

Er was een tijd en een plaats voor dichterlijke expressie maar dat was beslist níét het geval als je een gebeurtenis aan het beschrijven was zodat iemand anders er een accurate afbeelding van kon maken. Bij Agatha's pogingen om haar zoon na de dood van zijn vader op te leiden had de prioriteit nooit gelegen bij *ervoor zorgen dat de jongen zijn ideeën kan overbrengen in duidelijke en precieze beeldspraak*, maar misschien had dat wel moeten.

Thomas zou zo van zijn stuk zijn gebracht, God hebbe zijn ziel.

Agatha was drie jaar geleden weduwe geworden, waarna ze een jongen op de grens van volwassenheid moest opvoeden, drukkerij Griffin's moest leiden en nooit meer dan een haartje van een catastrofe af zat. Zelfs zoiets vertrouwds als koperetsen, wat haar met de

paplepel was ingegoten, leek enkel nóg een gelegenheid waarbij alles fout kon gaan.

Ze draaide de etsnaald geërgerd in haar hand en vervloekte alle tanden.

Als ze een geschiedschilder van de Royal Academy was – zoals degenen wier werk ze zo vaak kopieerde voor de *Menagerie* – zou ze ernaar streven om iedere dode man uniek te maken. Hier een uitgestrekte hand, daar pijnlijk gekromde ledematen. Een zorgvuldige compositie zou ervoor zorgen dat de verschillende vormen en houdingen elkaar spiegelde en een tegenwicht voor elkaar vormden, zodat er een geheel gecreëerd werd dat groter was dan de som der delen. De kijker zou zich daar niet bewust van zijn, maar het wel voelen, diep vanbinnen.

Maar dit werk was geen hoge kunst. Dit was een sensationele schets van de ophangingen van die middag voor degenen die er niet zelf bij hadden kunnen zijn, en hoe eenvoudiger ze het maakte, des te sneller en gemakkelijker kon ze het drukken. Op dit moment was de executie van de samenzweerdere van Cato Street het favoriete onderwerp in de stad en iedereen op de oevers van de Theems die een droogrek en handdrukkers bezat, zou zich haasten om karikaturen, etsen en pamfletten te maken en te verkopen. Ze nam niet eens de tijd om het tafereel van tevoren te schetsen: dit ontwerp werd direct in de beroete waslaag van de plaat gesneden.

Ze wist dat eenvoudiger beter was, omdat eenvoudiger sneller was en sneller betekende meer verkoop voordat de macabere fascinatie van het publiek weer ergens anders op werd gericht.

Zich overgevend aan de noodzaak maakte ze alle lijken identiek, de omtrek van de lichamen zo strak, grimmig en angstaanjagend als scherp metaal kon snijden. *Dood*, zeiden die harde lijnen. *Dood, nog steeds dood, doder bestaat niet, zo opzichtig dood dat het grenst aan onbetamelijkheid.*

Haar kunstenaarsgevoel kon echter niet volledig worden genegeerd. De levende toeschouwers tekende ze als individuen: een lange vrouw, een dikke man, een paar vrienden met strooien hoedjes en wandelstokken, die vanaf het platteland op de executie af waren gekomen, een kind dat wees en de hand van zijn moeder vastgreep.

En boven alles torende de lange gestalte van de beul uit, die het eerste afgehakte hoofd ophief ter goedkeuring van het gepeupel.

Maar ze hadden het niet goedgekeurd, legde Sydney in zijn aantekeningen uit. Ze hadden gejuwd, gefloten en dingen naar de beul gegooid, terwijl ze protesteerden tegen staatsgeweld en de tirannie van welvarende, zelfzuchtige mannen.

En geen wonder. Iedereen wist dat de overheid corrupt was, van de magistraten tot het Hogerhuis tot koning George zelf.

Agatha sneed het silhouet van de beul extra diep in de was, zodat het zuur er diep in zou bijten en de diepzwarte inkt de ruimte dik zou vullen. Hij moest angst inboezemen, alhoewel hij niet de man was die haar in deze zaak het meest beangstigde.

George Edwards was de tweede man geweest bij de moordaan-slag, het was op zijn aandringen dat het complot was voortgestuwd en zijn kennis van de gangen van de leden van het kabinet had geholpen de tijd en plaats vast te stellen.

Maar George Edwards had al die tijd als agent-provocateur voor de regering gewerkt. Hij had de rol van medesamenzweerder alleen maar gespeeld. Voor hetzelfde geld was Mr Edwards misschien wel gekomen om naar de executie te kijken, had hij in de menigte misschien zelfs naast de moeder van een van de veroordeelde mannen gestaan en haar beleefd een zakdoek aangeboden om haar wanhopige tranen te stelpen. Net zoals hij bedrieglijke steun had geboden aan de zoon die nu op het schavot stond.

Agatha keurde gewelddadige revolutie af. Geen enkel beschaafd persoon wilde dat Engeland moest doormaken wat Frankrijk de afgelopen decennia had ondergaan. En de recente Radicale Oorlog in Schotland van afgelopen lente had het schrikbeeld van een opstand veel dichterbij gebracht dan de overheid aangenaam vond. De wetten waren strenger geworden, want de leden van het Hogerhuis waren bang.

Agatha was zelf geen radicaal. Maar elke keer dat ze aan het bedrog van George Edwards dacht, nou ja... haar maag werd er één grote knoop van.

Of misschien was dat alleen maar het knagende gevoel van hon-ger. Hoe laat was het?

Agatha keek voor het eerst in uren op van haar werk en beseftte dat de schaduwen op de muren van de straatlantaarns kwamen en niet van de ondergaande zon. De twee Stanhope-drukpersen doemden tegen de oostelijke muur van de werkkamer op als roeken, hun lange houten armen stil als een skelet nu de leerlingen en gezellen naar huis waren. Drogende afdrukken waren rondom en boven ze opgehangen, zachtjes wuivend als lijkkleden.

Nou ja, technisch gezien waren niet alle leerlingen naar huis gegaan. Het lamplicht dat door het achterraam viel, wierp een stralenkrans over het donkere haar van Agatha's beste leerling, Eliza Brinkworth, die de extra slaapkamer boven bewoonde en die rustig en geduldig aan de tafel even verderop zat te werken, waarbij ze zorgvuldig lagen kleur aanbracht op een afdruk van Thisburtons recentste karikatuur. Haar ranke schouders waren opgetrokken, haar voorhoofd licht gefronst, terwijl ze amber en oker over de dansende vossenfiguren van de tekenaar streek.

Eliza was bij Griffin's gekomen met niets meer dan een gave voor tekenen en de wil om te werken. Nu, vier jaar later, was ze opgebloeid tot een kundige assistent voor zowel kopergravures als houtsneden en was ze de snelste van iedereen bij Griffin's in het produceren van de blokken voor bladmuziek. De volksliederen die ze had geïllustreerd, boden inmiddels een geruststellend gestage stroom opbrengsten, nu het aantal abonnees voor het luxueuze damestijdschrift *Griffin's Menagerie* door de nieuwe zegelrechten waren afgenomen. Als Eliza Agatha's dochter was geweest, zou ze de ideale keuze zijn om het beheer van Griffin's aan over te dragen.

Maar Agatha had geen dochter, ze had alleen maar...

De winkelbel rinkelde. Daarna ging de deur tussen het winkelgedeelte en de werkruimte open.

'Hallo, mam!'

Agatha's hart nam een hoge vlucht op een hulpeloze luchtstroom van moederlijke genegenheid bij het zien van haar zoon, die terugkwam van Birkett's, waar hij de wekelijkse rekening voor papier had voldaan. Hij was zo lang en stevig geworden in de afgelopen drie jaar en leek in vrijwel niets meer op de dunne, gevoelige jongen die zich na zijn vaders dood een maand lang in zijn kamer had verborgen.

De negentienjarige Sydney was verwaaid en had verformfaaid haar, zat vol vitaliteit, met ogen stralend van gretige doelmatigheid, en waar dacht hij verdorie nu heen te gaan?

Want na die haastige begroeting was haar zoon de trap op verdwenen, met een lawaai dat niet zou misstaan bij Hannibal en zijn olifanten.

Agatha fronste achterdochtig haar wenkbrauwen. 'Sydney Algernon Griffin!' riep ze. 'Je hebt beloofd dat je...'

Voor ze haar werk opzij had kunnen leggen, hem de weg kon versperren en zijn vertrek kon verhinderen, verscheen Sydney weer onderaan de trap. Hij had zijn bruine jas vervangen door een flesgroene en de bos op zijn bleke wangen wees op haast en opwinding, maar ook, zo zagen de scherpzinnige ogen van zijn moeder, op schuldgevoel. 'Ik ga weer uit, mam,' riep hij vrolijk. 'Laat thuis. Hou van u!'

'... deze plaat zou drukken...' kreeg Agatha er nog uit, maar niet snel genoeg. De deurpost was inmiddels verlaten en het rinkelen van de winkelbel was het enige antwoord dat ze kreeg.

Nou, tot zover kinderlijke plicht.

Dit was momenteel de nagel aan Agatha's doodskist: ze kon de zaak moeilijk aan haar zoon overlaten als hij nooit in de buurt was om die te leiden.

Haar woede pakte zich samen als een stormwolk en daalde neer op het enige beschikbare voorwerp. Haar leerling, wier donkere hoofd omhoogging en wier roomwitte teint rozenrood werd bij de aanblik van de samengeknepen ogen van haar bazin.

God, waren jongelui niet verbazingwekkend? Zelfs aan het einde van een dag die zo lang was als deze straalde Eliza nog gretigheid en vitaliteit uit. 'Pauze voor het diner, ma'am?' vroeg het meisje. 'Ik weet dat het Betsy's vrije avond is, dus ik zou naar de Queen's Larder kunnen wippen voor een pastei als u dat wilt. Eén pastei is genoeg voor ons samen.'

Een poging haar af te leiden. Dat zou niet werken. 'Eliza,' zei Agatha zorgvuldig en duidelijk, 'weet jij waar mijn zoon vanavond heen gaat?'

Het meisje sloeg haar ogen kort neer en keek toen weer op. 'Ik zou het niet met zekerheid kunnen zeggen, Mrs Griffin.'

Agatha's stem was zo koud als een snijblad. 'Misschien woont hij een van de scheikundige voordrachten bij van het Genootschap der Verlichte Wetenschap.'

Eliza boog haar hoofd. 'Ik zou het niet weten, ma'am.'

'Een poëzielezing? Een muziekkuitvoering? Een toneelstuk in een of ander theater?'

Eliza schudde haar hoofd.

Agatha trommelde met haar vingers op het tafelblad. 'Heeft mijn zoon dan soms een passie ontwikkeld voor de nieuwste opera van Mr Rossini?'

Eliza zuchtte weemoedig. 'Was dat maar zo.'

Agatha snoof.

Haar leerling bloosde en beet op haar lip. 'Dat is... ik denk er niet zo over, ma'am.'

'Dus.' Agatha trommelde weer met haar vingers, vier kleine slagen als een guillotinemars. 'Dan blijft er maar één mogelijkheid over. Eliza, zeg me dat mijn dierbare, dierbare Sydney niet op weg is naar de Crown and Anchor, om slechte ale te drinken en degene toe te juichen die vanavond de radicaalste onzin verkondigt.'

'Ik kan beter geen leugens vertellen, ma'am,' zei Eliza treurig.

Agatha kneep in de brug van haar neus om te voorkomen dat haar hoofd van moederlijke ergernis zou ontploffen.

Ze wist dat dit eigenlijk deels haar schuld was. Zij en Thomas hadden de jongen opgevoed in een drukkerij, omringd door opruiende pamfletten en dozen zetletters die erop wachtten om weer te worden geordend en herschikt in nieuwe vlagen retoriek. Sydney was als een vis in het water bij discussies, maar Agatha maakte zich zorgen dat hij daardoor enkel klaar was om te worden aangehaakt en gefileerd.

Haar stem draaide de oude klacht af. 'Ik heb nooit van hem verwacht dat hij een toonbeeld zou zijn. Hij is natuurlijk een jonge man. Je kunt je verwachtingen maar beter laag houden als je teleurstelling wilt voorkomen. Ik zou alleen willen dat zijn ondeugden hem vaker thuis zouden houden!'

Ze trok een wenkbrauw op naar Eliza, die nog steeds niet op haar gemak was, ook al had het meisje niets gedaan om zich ongemakkelijk over te voelen.

Tenzij...

‘Hij lijkt in elk geval niet losbandig te zijn,’ zei Agatha terwijl ze nauwgezet toekeek. ‘Dat is tenminste iets.’

Ah, ja, daar had je het al, de blos die zich van de wangen van het meisje tot aan de puntjes van haar oren verspreidde. Het was net zo goed als haar dagboek openen en het eenvoudigweg in inkt op papier te lezen.

Tussen haar zoon en haar leerling bestond meer dan enkel vriendschap.

Eigenlijk niet verrassend. Ze waren beiden gezond en jong – o, zo jong! Agatha wist nog hoe negentien ooit rijp, wijs en volkomen volwassen had gevoeld. Het kostte immers bijna twee decennia om er te komen. Maar negentien zag er heel anders uit als je erop terugkeek vanaf de verheven hoogte van drieënveertig. En drieënveertig zou er waarschijnlijk groen als gras uitzien vanaf de klippen van vijfenzeventig, als Agatha het geluk zou hebben een dergelijke achterswaardige leeftijd te bereiken.

Tijd deed je naar voren tuimelen, hoe hard je ook vocht om op je plek te blijven.

Agatha zuchtte en keek neer op de afbeelding op de koperplaat, met haar braamranden en bruiningen. Al die kleine figuren, wachtend op het zuurbad om hun lijnen scherp en krachtig te maken. Vandaag waren ze alles; morgen zouden ze vergeten zijn.

Nou ja. Het had geen zin om lang over filosofische zaken na te denken. Zeker niet als er aan eten gedacht moest worden. En er was niets minder filosofisch dan een pastei met rundvlees en niertjes. ‘Doe er trouwens maar twee, Eliza,’ zei ze. ‘Eén voor ons en één voor Sydney, waar en wanneer hij dan ook terugkomt.’

De leerling knikte en was in een wip de deur uit, erop gebrand te ontsnappen nu ze zich nog in de luister van de goedgunstigheid van haar bazin bevond.

Agatha kwam overeind en gooide de deur naar de tuin achter de werkplaats open, zodat de vroege zomeravond naar binnen kon stromen. Ze zoog haar longen vol, genietend van dat zeldzame moment van rust.

Na het avondeten zou ze het koper in een bak met sterk salpeter-

zuur laten zakken dat je ogen deed tranen, zodat het zuur in het metaal kon bijten, en dan zou ze de rest van de was wegpoetsen zodat de nieuwe plaat klaarlag voor gebruik als de gezellen 's ochtends aankwamen. De drukpersen zouden luid weerklinken en er zou een nieuwe werkdag beginnen.

Het was goed werk, onveranderlijk en vertrouwd, en Agatha hield ervan. Maar zo nu en dan, zeker op dit soort momenten van stilte, keek Agatha omhoog naar de door het lantaarnlicht gedempte sterren en stelde ze zich voor dat ze haar hand van het roer zou halen, al was het maar voor even.

Hoe zou dat voelen, om de tromslagen van de tijd niet zo dicht tegen haar nek aan te voelen? Welke vergezichten zou ze kunnen zien als ze haar ogen meer dan een seconde van de hobbelige weg onder haar haastige voeten zou kunnen halen?

Ze grimaste. Griffin's zou binnen een week bankroet zijn als zij er niet was.

Een drukkerij vereiste een stevige hand; Thomas was evenwichtig en briljant geweest, maar niet echt krachtig. Agatha was degene geweest die over prijzen onderhandelde met de verfwarenhandelaren van wie ze inkt kochten en de papierhandelaren van wie ze papier kochten; Thomas had alle kunstenaars, dichters, architecten en mode-experts verzameld die de naamregels in de *Menagerie* opluisterden, maar het was Agatha die hun betaling moest regelen, hun stukken moest corrigeren en alle borduurontwerpen, kopieën van kunst en meubelillustraties etste die de *Menagerie* zo populair maakten onder de bon ton. En het was Agatha die sterk verwoorde brieven schreef als een schrijver onder contract harde aanleverdata onbezorgd voorbij liet glijden. Zij was degene voor wie alle gezellen opsprongen als ze de werkruimte binnenkwam en wier stem ervoor zorgde dat alle leerlingen zich repten.

Geen scheepskapitein, dacht ze, en ook geen stuurman: zij hadden vaste uren en tijd voor rust. Nee, Agatha was meer zoals... de wind in de zeilen, die het vaartuig op koers hield.

Als zij ooit zou stoppen, zou dat een ramp zijn voor iedereen.

Ze stond nog steeds fronsend naar de lucht te kijken toen Eliza met de pasteien terugkwam. En haar bezorgdheid verdween niet toen

ze weer aan het werk ging. Die kwelde haar als spookje, somber en volhardend, tot ze de laatste vetkaars uitblies en zichzelf instopte in haar bed op de bovenste verdieping. De bezorgdheid zorgde ervoor dat ze niet diep sliep, waardoor ze het onmiddellijk hoorde toen de voetstappen van haar zoon een wankel welkom op de trap bondsden gevolgd door de muzikale echo van Eliza's gegiechel.

Ze dachten ongetwijfeld dat ze discreet waren.

Nou ja, als ze zichzelf voor schut zetten voor de liefde waren ze daar niet de eersten in. Het echte gevaar was Sydneys geestdrift voor politieke praat. Wat zou zijn rustige, verlegen vader hebben gedacht van het geflaneer van zijn zoon met verwende filosofen en revolutionairen?

Agatha ging overeind zitten en stompte in het kussen.

En waar het Eliza betrof, zou Thomas het jonge paar direct hebben willen aanspreken, maar ondanks het feit dat haar geweten wel van zich liet horen, vond Agatha het voorlopig genoeg om het stel te observeren. Het was beter om zich niet in de affaire te mengen tot ze wat verder waren of de een de ander op enigerlei wijze pijn deed.

Wat waarschijnlijk wel zou gebeuren.

Maar heimelijk hoopte Agatha dat ze er een echte verbintenis van zouden maken. Eliza was verstandig en slim, en Sydney had ondanks al zijn gebreken het goede hart en de oprechte ziel van zijn vader geërfd. Niet dat die twee aan zulke praktische zaken zouden denken: bij hen was het vast een en al gezwijmel en poëzie. Net zoals bij Thomas en Agatha toen zij jong waren.

Ze miste de liefde alleen als ze de tijd nam eraan terug te denken. Het was het enige wat haar nooit had teleurgesteld.

Ze viel in slaap met de herinnering aan lang voorbije kussen en een paar handen waarvan de inktvlekken een spiegel waren van de hare.